

Interpellationssvar

Dnr 19KS152-2
2019-04-23

Kommunfullmäktige

Svar på Interpellation Moderaterna (M) - Hemtjänst till brukarna angående lagen om Valfrihet LOV

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 25 mars 2019, väckte Måns Montell (M) följande interpellation.

”Majoriteten skriver i sin politiska plattform att ”nuvarande LOV-system bibehålls på nuvarande nivåer inom hemtjänsten med 50 % privata och 50 % offentliga utförare”.

Majoriteten lägger ett egenvärde i fördelningen av driften i stället för på kvaliteten i verksamheten. Dörren stängs för privata aktörer som skulle kunna bedriva bättre verksamhet eller samma verksamhet till en lägre kostnad, möjligen både och. I stället för att fokusera på bästa möjliga kvalitet i verksamheten begraver man en fråga man till synes har en konflikt mellan partierna i.

Själva grundidén med lagen om valfrihet är ju det fria valet, det är alltså brukarna som väljer sin utförare och i förlängningen fastställer den totala andelen av privata respektive offentliga utförare. Det är inte kommunens roll att försöka reglera andelarna, det borde majoriteten vara medveten om

De utmaningar kommunen långsiktigt står inför på välfärdsområdet innebär att vi kommer att behöva fler aktörer samtidigt som kommunen rustar för ett större antal äldre. Det man nu väljer att göra är att frysa utvecklingen i fyra år. I stället för att gemensamt utveckla och bemöta denna utmaning säger majoriteten att det duger som det är.

Med anledning av ovanstående frågor jag Helene Åkerlind (L):

- Varför väljer majoriteten att stänga ute andra aktörer från hemtjänsten?
- Finns det ett egenvärde i att nuvarande nivåer inom hemtjänsten bibehålls?
- Varför låter man socialdemokratisk ideologisk övertygelse gå före brukarnas valfrihet?

- Har man gjort någonting från majoritetens sida för att minska oron bland välfärdsföretagen för majoritetens annonserade ambition att ändra förutsättningarna för lagen av valfrihet?”

Helene Åkerlind (L), Kommunalråd fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Från majoritetens sida vill jag tacka för frågan som ger oss möjligheten att en gång för alla få bort den oro som så oförsiktigt sprids. Visst är det så att i Majoritetens politiska plattform finns med en formulering som lyder ”nuvarande LOV-system bibehålls på nuvarande nivåer inom hemtjänsten med 50 % privata och 50 % offentliga utförare”. En formulering i en överenskommelse om att den ordning som råder inte ska förändras under mandatperioden. En ordning som innebär att Gävle kommun erbjuder hemtjänst inom Lagen om valfrihetssystem (LOV).

Det tycks råda okunskap kring vad som gäller vid olika upphandlingsformer. För att förtydliga väljer jag i mitt svar att citera SKL:s webbsida.

Lag om offentlig upphandling (LOU) och Lag om valfrihetssystem (LOV) är till många delar lika i lagstiftningen men skillnader finns. I ett upphandlingsdokument (förfrågningsunderlag) fastställs krav på tjänsten som ska upphandlas och övriga villkor som ska gälla. Informationen nedan tar upp skillnader i själva förfarandet när kommunen upphandlar välfärdstjänster och några huvudprinciper för LOV.

Formellt krävs följande i både LOU och LOV

1. annonsering
2. att anbud kommer in
3. att det finns någon form av kvalificeringsfas
4. att ett avtal skrivs
5. möjlighet till överprövning

Men LOV kräver dessutom

- löpande annonsering
- att alla anbudsgivare som uppfyller kraven ska antas
- att ersättningen följer medborgarens, brukarens och patientens val
- att kommunen, landstinget eller regionen ger information till medborgarna för att möjliggöra ett medvetet val
- att ett i förväg bestämt ickevalsalternativ ska finnas

Vid den senaste uppföljning av verksamheten inom Gävle kommun var fördelningen gällande kunder ca 60 % kommunalt och 40 % privat. När det gäller volym, dvs. utförda timmar så är fördelningen omkring 50/50. Fördelning, kunder och tid, har varit relativt stabil över tid. Annonsering sker löpande i den nationella databasen för valfrihetssystem och på gavle.se. Uppfyller man kraven kan aktörer när som helst inkomma med ansökan om att bli utförare. Lagen medger inte att aktörer som uppfyller kraven stängs ute. Behovet av hemtjänst ökar för varje år. Att ha en målbild om 50/50 sätter krav på verksamheten. Krav att fortsätta den löpande annonseringen och bjuda in till samtal för att hela tiden få fler intresserade aktörer, samtidigt som det ställer krav på hög kvalité och förbättringar i verksamheten som drivs i egen regi. Det är ju till syvende och sist brukarna som via sitt fria val av utförare, för sin hemtjänst, som avgör hur förhållandet mellan privata och offentliga utförare kommer att gestalta sig i Gävle kommun.

För oss i majoriteten har det varit viktigt att vara tydliga med att det fria valet ska råda och att det fria valet ska stå mellan aktörer med hög kvalité. Vi har höga förväntningar på den verksamhet kommunen driver i egen regi, så höga så att vårt mål är att varannan gävlebo som står inför valet av hemtjänst ska välja Gävle kommun som utförare.

Majoriteten har kommit överens om att fortsätta enligt det LOV-system som sedan tidigare funnits i Gävle kommun. Det är min förhoppning att vi tillsammans ser till att inte längre sprida några osanningar om möjligheten att etablera sig som företagare, via Lag om valfrihetssystem (LOV), inom hemtjänstverksamheten inom Gävle kommun.

Härmed anser jag att interpellationen är besvarad.

Helene Åkerlind (L)